

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТА ФАКТОРИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В сучасних умовах розвитку все більшої актуальності набуває питання формування механізму фінансової безпеки як країни в цілому, так і окремого підприємства, як гаранта ефективного та стійкого розвитку суб'єкта господарювання в умовах сьогодення. Фінансова безпека підприємства характеризується рівнем фінансової захищеності суб'єкта господарювання, а також є основою побудови фундаменту для забезпечення необхідних умов стійкого розвитку підприємства та країни в цілому. Отже, формування системи фінансової безпеки є однією із найнеобхідніших умов розвитку будь-якої галузі економіки, тому логічним та виправданим є приділення великої уваги вчених-економістів фінансовій безпеці суб'єктів господарювання.

Дослідження проблем фінансової безпеки почали з'являтися в науковій літературі не так давно. Слід відзначити, що останнім часом вони набувають все більшої актуальності. Здебільшого увага науковців прикута до питань формування системи фінансової безпеки підприємства, побудови ефективного механізму управління нею, вивчення теоретичних та методологічних основ фінансової безпеки.

У сучасних умовах господарювання підприємства функціонують у складному, нестабільному і динамічному середовищі, під впливом різноманітних зовнішніх та внутрішніх негативних факторів, зокрема фінансових ризиків. Це обумовлює необхідність формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємств. Тому не дивно, що саме ці питання все частіше з'являються в площині наукових досліджень.

Термін "фінансова безпека" вченими почав використовуватися відносно недавно і детально розглядався ними на макро- та на мікро- рівнях, проте комплексного дослідження він не отримав. Виходячи з цього, виникає необхідність комплексного підходу до визначення поняття фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Огляд наукових джерел з питань трактування сутності поняття "фінансова безпека підприємства" показав, що більшість учених дотримуються лінії, яка базується на визначенні фінансової безпеки держави, тільки екстраполюють її на мікрорівень. «І в загальному випадку фінансову безпеку підприємств представляють як механізм, що з одного боку, забезпечує стабільність фінансової системи суб'єкту шляхом використання захисних фінансових інструментів, а з іншого – забезпечує її ефективність шляхом організації раціонального використання фінансових ресурсів» [1].

Варто зазначити, що аналізуючи поняття "фінансової безпеки" на макрорівні, вона включає ряд заходів, що передбачають забезпечення незалежності, конкурентоспроможності та ефективності діяльності в цілому, а також сприяють формуванню показників, які б характеризували збалансованість та стійкість до внутрішніх й зовнішніх факторів негативного впливу навколишнього середовища. Наприклад, Шлемко В.Т. є прибічником такої думки, що фінансова безпека держави – це такий стан фінансової, грошово-кредитної, валютної, банківської, бюджетної і

податкової систем, який характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних впливів, здатністю забезпечити ефективне функціонування національної економічної системи та її зростання [2].

Тобто таке розуміння сутності поняття “фінансова безпека” є виправданим та правильним, оскільки фінансова безпека як на макро-, так і мікрорівні охоплює всі сторони життєдіяльності підприємства та країни в цілому.

Отже, детальний аналіз різноманітних думок вчених та їх підходів до розуміння сутності поняття “фінансова безпека” (рис. 1.) дозволив з’ясувати природу фінансової безпеки підприємства через уточнення сутності даного поняття й визначити напрями посилення фінансової безпеки підприємства через ідентифікацію факторів, що на неї впливають.

ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ “ФІНАНSOVA БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА”

- як складова економічної безпеки підприємства;
- як ступінь захищеності;
- як певний стан, що забезпечує захищеність фінансових інтересів;
- як специфічний вид відносин;
- як здатність підприємства самостійно розробляти і проводити фінансову стратегію;
- як система, що забезпечує стабільність важливих фінансових пропорцій розвитку підприємства;
- як діяльність управління ризиками.

Фінансова безпека підприємства – це стан захищеності фінансових інтересів підприємства на всіх рівнях його фінансових відносин від впливу внутрішніх і зовнішніх загроз, який забезпечує його самозбереження та розвиток у поточній та стратегічній перспективах.

Рис. 1. Багатоаспектна природа фінансової безпеки підприємства

Вважаємо за доцільне дати таке уточнене визначення: фінансова безпека підприємства – це стан захищеності фінансових інтересів підприємства на всіх рівнях його фінансових відносин від впливу внутрішніх і зовнішніх загроз, який забезпечує його самозбереження та розвиток у поточній та стратегічній перспективах.

Як ми бачимо, забезпечення фінансової безпеки підприємства вимагає створення власної системи, яка має характеризуватись відносною відособленістю, особливими структурою і зв'язками з зовнішнім середовищем, специфічним механізмом відтворення.

Список використаної літератури:

1. Чібісова І.В. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства / І.В. Чібісова, Є.М. Івашина // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppci/2011_31/Chibis.pdf
2. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / О.О. Шеремет. – К.: Кондор, 2005. – 196 с.